

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Aragonia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68850)

animo ferentes. Donec Collegij Rector argentum vñ decunque corrasum attulit ad illos redimendos. Quibus Mauriacum deinde redeuntibus, ita effusi sunt oppidani extra mœnia, tantusq; fuit omnium concursus, vt quantum dolorem cepissent ex absentium periculo, præsentis gratulatione testarentur.

PROVINCIA ARAGONIA

ARAGONIA Prouincia Sardiniam adiunctam habet. Scribetur tamen de vtraque seorsum. De illa prius, in qua Domicilijs distincti nouem socij circiter ducenti quadraginta quinque. Valentia, in Domo Professa triginta. In Collegio duodequadraginta. In Collegio Gandiensi vigintiocto. In Casaraugustano sexaginta. In Tarraconensi decem. Vno minus in Bilibitano. In Balearico vnde viginti. In Barcinonensi triginta. In Gerundenfi denique viginti. Concessere decem. Successere triginta duo.

DOMVS. PROFESSAE. VALENTINA.

DOMVI PROFESSAE Valentinae nihil defuit ad proximorum utilitates, quod aut alibi faciunt socij nostri, aut fecit ipsa alijs annis. Illis igitur

igitur ut communibus omissis, his vero ut vult
 nonnulla tantum indicabo, quæ propriam narra-
 habebunt. De honorum quorundam possessione
 tendebant pater & filius: ea cum neuter con-
 alteri, discedit vterque ab amore. Sed cum recit-
 tandem in viâ hortatu nostrorū, agnoscenti
 pam, pater veniam non grauate dedit. Inuoluit
 liercula a malo demone, per sexennium fere multum
 imponebat. multa sibi ostentari Diuinitus prædic-
 ostentabat ipsa in manibus vulnera, Christi cic-
 imitamenta: ex his si quis linteolo siccaret, san-
 nem, summi deputabat beneficij loco. Domum
 celebrabatur assidue. consilium ex ea vulgo ex-
 bant, munuscula afferebant. Ipsa cum vis acris-
 deret vulnerum, quasi abstracta corpore super-
 ne animos imbuebat, adductus ad eam vnus e
 aliquot continenter diebus, dolum didicit, & in-
 imprudentem. ita in hospitalem perducta domo
 curatis vulneribus corporis, ad sanitatem men-
 ducta. Impura quædam mulier, amicusq. nescio
 dam cum essent in lecto, exterriti primum som-
 menti canum latratu, post horam monstri horri-
 aspectu. igitur relicto cubili prolapsi in genna
 ni uoto se obstringunt, numquam in posterum
 petraturos crimen, quod anima mortem afferre-
 mo diluculo ueniunt ad templū, Rem Diuinā
 ante consecratam Hostiam eiusdem uoti sponsa-
 obligant: neque adhuc se fellerunt fidem. Multa
 modi mulieroula e peccatorum gurgite emerge-
 aut in tutam stationem abducta, aut in portu

monij collocata. Insigni erat forma, ac pudicitia uirgo: huic dum tenduntur semel atque iterum per domesticos insidia, cautum est, nostrorum providentia ne expugnari posset. Puer quidam annorum uix duodecim, cum uisus esset sibi in quiete uidere alterum e parentibus obsessum a cacodamone, iam iamq. abripi, uno tantum e nostris prohibente: excitatus e somno est cum ingenti clamore. cuius causam cum querunt parentes, nullam eliciunt. it puer ad templum proximum, sacro interest. hic exoratus, somnium parentibus enarrat: quod primum illis terrori, mox autem, meliore suscepto uitae consilio, saluti fuit. Adiuti, ut nostra fert consuetudo, morte multandi: atque in his Maumetani nonnulli: cum quibus praclare actum: cum & ante mortem Christiana susceperint sacra, & Christiane mortui, IESU nomen subinde usurpantes, & permissu Proregis, Christianorum ritu sepulti. Quod nostrorum officium ita gratum est urbi, & fontibus utile, ut cum ijs egerint ciues, ut hoc munus propriū habeant. Excursum Quadragesima, ut assolet. Setabin missi sacerdotes duo. Hoc loco illud accidit memorandū. Habebatur cōcio de Christo Domino in Crucem acto. Surgit in media concione mulier, & se mariti cadem remittere profertur. eius exemplum secuti viri tres. Itum est etiā alio, Bacchanalibus: ijs scilicet diebus, quibus effrenata et praceps uiuendi licentia: sed tamē tanta uis fuit Diuini uerbi, ut in sacros Maioris hebdomadae conuersi uiderentur. Sedata plurimorum discordia: cum qui alieniore prius erant animo, ut in aduersarios

rios inciderant, dare vicissim veniam ac petere non
parent, & qui iniurias condonauerant, non con-
nantibus essent indicio. Incerta multorum
legitime copulata.

V A L E N T I N V M . C A E S A R A V -
gustanum, & Gandiense Collegia.

I N C O L L E G I O Valentino magna
discipulorum: pene par discendi diligentia
testantur disputationes publicæ: illam aliquot
cietatem admissi, & Sodalitas Deiparæ, nobilitate
mero efflorescens. Duorum ex his ab impudicia
nis frustra tentata pudicitia. Diem Sacrum Beati
gini pijs studiis et scholasticis, qua musico comitatu
qua declamationibus carminibusq. anniuersarij
re celebrarunt. In sollemni quadraginta dierum
nio ter hebdomada, cetero anno sexta quaque
diuerberationes corporis a multis sponte
Catechismus tribus quattuorue in vrbe locutus
tus: in pluribus conciones habita. Nosodum
cum inuiseret sepe vnus e nostris, intellexit, eo
sacerdos ibi certus non esset, sine presidio Sacra-
torum decedere nonnullos. auctor proinde
ad sacerdotes alendos annui redditus constituitur.

C A E S A R A V G V S T A E nouum Collegium
plum superiore anno perfectum, ac frequentatissimum
ptum est. Tres in nostrum ordinem adscripti. ceteri
de more, ex his sparsim nonnulla ponentur. Mar-
xori vitam adimere cogitabat: a viro alia dignitate

re, vitæ incerta: nostrorum consilijs & vir ad meliorem mentem, & ad spem meliorem uxor reducta. Duarum rerum cuidam vni subeundum periculum erat, aut periurij, aut inimicitiarum. fluctuantem animo tranquillarunt nostri placato aduersario. Contra nonnullos ignominiosæ latæ erant sententiæ: ab auctoribus impetratum, vt eas ne iudicio persequerentur. Quorum magnum erat æs alienum, res exigua, eorum actum cum creditoribus, ut debitum uel remitteret, uel minuerent, uel eius solutionem in diem differret. Quidam collectitia pecunia e uinculis exempti. Res domestica aucta oliueto, fundoq. quem quidam moriens, cui nulla nobiscum erat consuetudo, Collegio reliquit. Neque est omittendum, quod unum e nostris Fratribus præsertim mortis periculo eripuit. Erat hic sacerdoti comes itineris. diuertuntur in publicum hospitium, alteri separatam cubiculum ab altero datur. Sed sacerdos lectum Fratri in sterni in eodem cubiculo iubet. Diuino, vt patuit, instinctu. nam cubiculum, quod erat Fratri assignatum, eadē nocte corrui. Sacro Quadragesimæ tempore concionati sunt nostri in aliquot huius Regni oppidis. in quorum vno, vbi nulla ante id tempus audita nostrorum conciones, tantus animorum motus est factus, adeoq. ciuium studia incensa, vt manentes confessionibus defatigarent, abeuntes lacrimis prosequerentur.

IN GANDIENSI Collegio Philosophiæ studia feruent vt cum maxime. Acta tragædia Sancti Sebastiani magno cum apparatu, populiq. concursu: eaq. res accidit omnibus iucunda. Vir restitutus

E e   uxori,

uxori, a qua discedere decreuerat. Stupidus
 quidam & lymphatus, qui nulla cuiusquam
 adduci, aut vi cogi poterat, ut adiret ad templum
 dum ut confessionem faceret, vel Rei Divina
 set, nostri cuiusdam oratione, Deo rem adiuvante
 permotus est, ut iam sacra frequentans, nullo
 tantum sanus videatur, sed etiam pius: nullo
 ris amentia vestigio relicto. Mulieres duae a
 cio quaestu abstractae Virginis Dei Matris Solidae
 ex Reuerendi Patris Nostri Generalis praesentis
 renouatum.

B I L B I L I T A N V M. TARRACONENSE
 se, & Barcinonense.

B I L B I L I femina nonnulla a turpi vita
 Etæ, & honeste collocata: odia aliquorum
 stincta: custodia publica, viciniqu. pagi de
 lustrati.

TARRACONE, vnus e nostris, quod
 cionatus est, hortatu, xenodochium perfectum
 ne magnificum. eodem admonente decretum de
 ris, & pellicibus ex vrbe pellendis. Domus
 breui, ut spes est, perducetur ad tectum: nonnulli
 Archiepiscopus nostri ordinis apprimè studio
 tri Prouinciali pollicitus est, daturum se operam
 absoluatur.

B A R C I N O N E obiit anno superiore
 Iacobus Benedictus, huius Minister Collegij in
 tarum virtutum exempla genitus. Vixit annos
 cietate

cietate viginti sex tanta commendatione sanctitatis,
vt quæ ipse habuisset in vita, ex ijs, si quis aliquid cor-
raderet alicunde, lætus atque alacer discedere vide-
retur. Mulieres duæ, quæ erant viris illecebræ pec-
candi, nostrorum admonitu resipere. Vitium obtule-
rat virgini adolescens. ea res multorum iram accende-
rat. nuptiæ flagitabantur. ille alia omnia. ea offensio
alius penetrabat, in sanguinem videlicet eruptura.
Intererat hic aliquando vnus e nostris concioni, quam
cum audiret attente, persensit aculeos. euulsa animo
vetus opinio, noua insita. Nec cunctatur diu. rē per-
mittit concionatoris arbitrio. nuptiæ factæ magna gra-
tulatione ciuitatis. Simili efficacitate concionum re-
ductus ad bonam frugem vir summo natus loco, nec
scelere minus, quam genere illustris. Adolescentulam
ab ætate incautam aggreditur dæmon terribili aspe-
ctu, eam se arrepto igne sequi iubet. sequitur præeun-
tem ignaræ consilij, lumine accenso. ducitur ad cumu-
los pælearum. huc iniectus est ignis. tum veterator
monstro attonitæ iracundiam patris ac sæuitiam subij-
cit, nulla ratione placandi. vnum effugium, antequam
ipse resciscat, restis. Hæret anceps animi, atque incerta.
at ille in varias se species pecudum, atque adeo
ferarum transformat. Diuina tandem benignitas af-
fuit imprudenti, neque eam induci passa ad interitum.
rem deinde omnem nostris Patribus ipsa puella ordine
exposuit. Mulier quædam comperta erat adulterij.
eius vir e prima nobilitate longo iuine ad nos venit,
ingenti curarum æstu, quibus tamen leuatus est, vbi
persuasum est homini, vt minimum eligeret e malis,

E e 2 atque

atque admissi flagitij veniam adulteris daret. At
 sus fontes, & nouissima exempla meritos, nos
 xilium non defuit. Quoniam ex hac urbe est
 transmissio in Italiam, multi ad Collegium
 ex externis viri nobiles: et sacri aliquos Pro
 scholasticis nostris exercitationibus magna
 tione voluntatis, interesse voluerunt. quam
 gnus etiam erga nos ciuium amor. Moriens
 heredes ex asse instituit. alter, qui in publico
 sio proficere utur Philosophiam, Collegio biblio
 testamento legauit. Quo plenius ac planius do
 tur (rudes quorum maior est opinione multas
 steria Christiana doctrina, auctus est numerus
 rium: ij iam duodecim numerantur. Carbo
 rogatu, cuius erga nos liberalitate in singulis
 experimur, missi e nostris nonnulli ad oppida
 in Pyrenaicis iugis, quae et propter rerum
 imperitiam, & propter mala vicina pestis
 nostrorum ope indigebant. Magna spes erat
 Missionis, quam euentus approbavit. Nihil
 videbatur illis populis accidisse, nihil
 accidere. Non est necesse omnia exponere, &
 pue communia: sed atas iras: remissas inuicem
 tas peccatorum illices consuetudines. quae
 nentur magis insignia. Quo de genere hoc
 In oppido quodam Ausetanae dioceseos, sollemp
 ut omnes fere dies illi, qui inter Natalem Domini
 Epiphaniarum sunt interiecti, saltationi dantur
 miscuo profanorum hominum, sacrorumque, cert
 ri desitum. In altero Cœnobita duo inter se

bant: et cum reduci non potuissent unquam ad concordiam, nostrorum opera hoc opus perfectum est. et iucundum fuit oppido spectaculum: cum, ut intelligerent omnes, eos rediisse in gratiam & optima fide renixisse amicitiam, uterque alterum toto pectore adstrinxit. Maumetano cuidam iam manumisso liberum erat redire in patriam, at recusavit ille, postquam, Deo aspirante, lucem veritatis aspexit, ita & imbutus nostrorum alloquio, & sacro Baptismate ablutus est.

GERVNDENSE. COLLEGIVM

GERVNDÆ etiam nostrorum opera preclare stetit: pio perinde principio, ac prospero eueru. Multa hic quoque tacere, opinor, quam narrare satius erit, propterea quod contrita quæ sunt Societatis nostræ munia, narrando potius, quàm tacendo imminui solent. ita res, quantum vis memorabiles, assiduitate vilescunt. Sed non ideo quæ nos piget narrare, nostros pœnitet egisse: quin delectat magis. neque enim quicquam actum est hunc ad finem, ut narretur: sed interdum narrantur acta, ut bonorum auctor laudetur Deus, & prouocentur agenda.

GERVNDÆ igitur quatum elaboravit Societas ad animorum salutem, & in rectam viam ingressis prouocandis, & in deuijs renocandis, siue ij valenti essent corpore, siue moribundo, siue tenues, siue opulenti, tum in plurimorum pace cum hominibus, tum maxime cum Deo firmanda, vel ex eo perspicui licet: quod qui nostrum aduētum in hanc urbem

non satis æquo animo ferebant, se nunc, publicanos commodi, parum vidisse fateantur. Dixerunt conciones frequentes: confessiones assidue: schismi in vrbe explicatio: pluribus locis: concionibus exacta: composita Ecclesiastici cum Regis legibus de iuris dictione contentio: orandi motus: plerisque: atque alia id genus. etsi itum utroque anno in propinqua vrbi loca, & reliqua mili cum fructu. Is qualis fuerit, ex eo, quod de Ausa (ea est in Manresensi diœcesi) metropolitano de alijs etiam colligi potest. quanquam nihil vtar testimonio nostrorum, sed litterarum ipsius dedit civitatis Episcopus: quarum sententia uiter ponetur. Scripsit videlicet vir grauius non posse oratione explicari qua Deus per ea vrbe perfecit. multos se vidisse nostros nihil tale vquam legisse. Sed neque tantis eadem habiturum fuisse, nisi ea auribus atque etia esset. tum subiecit de concursu ad conciones quas non urbani modo omnes, sed suburbanis quoque quotidie, sex, decem, duodecim milliariorum ventitabant. de ardore animorum (in confessionibus faciendis, & quidem fere omnibus a prima accipitis) qui concalesciti intus, non solum respiciendo per oris suspiria, sed fluidum humorem tantum deiebant ex oculis, vt madeferet pavementum. de hoc mat hoc dictum sine vlla exaggeratione. de sensu popularium: qui in circulis, in compitiis, in foro, non nisi de rebus Diuinis loquebantur. cum fossam sibi petrus diceret memoria peccatorum.

nec cibum se, nec somnum capere posse, nisi eorum sarcina deposita. Addidit, quod rem magis ante oculos ponat, nihil a se unquam, nisi Ausæ visum, quod Nimitarum illustrius referret exemplum. Hæc, ut præmonui, ex epistola Antistitis. In alio quodâ eiusdem diæceseos oppido, redintegrata pax inter aliquot sacerdotes, itemq. inter duos, qui infestis inter se odijs, non ancipites modo tenebant oppidanorum animos, sed prope distractos. tribus deinde quattuorue homicidis uenia impetrata, parètes filijs, fratribus fratres, viri uxoribus, alij pariter alijs propinqua cognatione coniunctis reconciliati. restituta multiplex pecunia, quam aut fraus, aut fenus auerterat. mulieres denique nonnullæ turpem vulgandi corporis ignominiam cum pulchræ pudicitie laude mutarunt.

COLLEGIUM BALEARICVM

TRES NOBIS in hoc Collegio posteriore anno morte erepti. frater vnus. sacerdotes duo. horum alter Pater Barptolemaus Cochius, qui Rectorem agebat. vir eo munere dignissimus: tanta erat caritate, humanitate, sedulitate, diligentia. Trigesimum iam annum in Societate egerat, mirum quanto cum fructu. factus videbatur ad demitigandos iratorum animos, prauosq. corrigendos. Duodecim annos est in hac insula cõcionatus: sic vt nullâ peperevit cuiquam ex assiduitate satietatem, nullum ex familiaritate contemptum. Aqua laborabat intereunte, quod ex eo sequitur, vrebatur siti, et tamen ne

E e 4 Stillam

stillam quidem degustabat aquula, prater
 Medicus imperasset. nimirum sibi ipse dicitur
 rare: quod obseruatum est ab omnibus. ab Episcopo
 enim, a Prorege, a Quasitore fidei, ab Equilibri
 bilitate inuisebatur vniuersa. Multis atque
 rñ factū est, nō ignorasse eū quem die huius
 rus erat extremum. egit autem vndecim
 lēdas Sextiles, qui est Maria Magdalena sacra
 cuiusquā mors aequē luctuosa cunctis ordinibus
 longa enim pompa ad templum nostrum
 eunte ipso exequiarum die Canonici venerunt
 crum sollemni cærimonia celebrarunt, et, ut
 cebant, communi parenti parentarunt. idem
 postridie in templo præcipuo a Franciscanis
 sacris ordinibus virorum feminarumque, qui
 hac vrbe censeri maximus solet. Voluit nempe
 videtur Deus, ut qui amauit promiscue omni
 nemque honorem neglexit in vita, in eum
 effunderentur studia omnium, congestis
 amplissimis. Res scholastica non tacitis angelicis
 mentis. nec minus in ijs, quæ ad pietatem pertinet
 quam quæ ad studia doctrinae tuentur. audient
 stri positiones Philosophicas: orationes saepe
 mina cum venustate publice pronuntiant. In
 lunt, qui sunt in Congregationem Virginis
 quorum numerus post eius aggregationem ad
 nam, amplior factus. Hi vero incredibile est
 acent operam solidis virtutibus, vincendi animam
 stigandi corpus, agrotos in nosocomijs, pauper
 ptochijs, omni officiorum genere, etiam humiliorum
 prof

prosequendi. castitatem ita amant, ut eorum vnus
decora forma, quam pudor honestat, in prima puber-
tate domesticæ importunitatem mulieris, a qua tur-
piter sollicitabatur, non semel alapa discusserit. Alter
cum ab alio percussus esset pugno, aduolutus statim
ad eius genua, veniam petijt, & maxillam alteram,
si ita opus foret, præbuit verberandam. Quid multa?
sacrum hoc Sodalitium videtur fere quoddam sacro-
rum ordinum Seminarium. nam, ut de ceteris tacea-
tur, in nostrum ordinem vno anno septem adscripti.
Sed ut ab adolescentibus & scholis abeat: magna
fuit concionum utilitas. Vir quidam impura familia-
ritate mulieris, quæ Deo erat consecrata, tenebatur
obstrictus. audiebat concionantē: singula eius uerba
quasi tela quædam uidebatur, quæ de superiore loco,
nullo irritu iactu, in pectus librarentur aduersum: in
alium omnino neminem. sed pro illecebra, quam ha-
bet peccandi consuetudo, non dabat adhuc manus,
ambiguus mutandi consilij: cessit tandem tamen, ubi
rem totam precibus, quas per aliquot horas effudit
enixe, Deiparæ commendauit. Eiusdem sacerdotis
concione percussi fratres duo, ex alienissimis facti
amicissimi, in mutuos amplexus ruerunt. Mulier, cu-
ius pudicitia impurus maritus prostituere cupiebat,
insanientis potius conuicia ac uerbera perferre, quã
indignum facinus admittere uoluit. Principes uiri
duo, qui odio inter se ardebant implacabili (ita nulla
spe reconciliationis, utriusque partis arma metue-
bantur) auctore Deo, vno e nostris interprete redie-
runt in gratiã, magna uidelicet lætitiã omnium, &
gratu-

gratulatione multorum. Iuvenes duo, quos
olim auctos in Maumetis superstitione uer-
gerant, cum fugientes huc se recepissent, ad
fidem rediere, quam hodieq. profitentur. eam
scepit vnus, Maumetanis parentibus ortus. Ma-
rum virginitas nostrorum monitis perman-
Nonnulla concubinos ab se reiecerunt.

S A R D I N I A

N SARDINIA quattuor
loca, socij nonaginta sex. In
gio Sassaritano sex & quadraginta.
Carali, in Collegio triginta. In
mo Probationis quattuordecim.
Collegio Ecclesiensi sex. Ex hoc numero vnus
tuus. Cooptati quattuordecim.

COLLEGIVM. SASSARITANVM.

N OVI TEMPLI promouetur ad
coemptis ad eius laxationem proximis
bus: acceptis mille sexcentis aureis, qui super-
bus annis in conuentu totius Regni fuerant nota-
signati: accessione etiam alterius tanta pecunie,
vir quidam illustris sponte donauit. Gymnasium
Etum discipulorum numero, & fructu. Adhuc
discipulorum alacritas virorum auctoritate nobilitate
qui publicas eorum exercitationes & praesentia
honestant, & gratulatione prosequuntur. Societas
Di

Dei Matris, generosa velut arbor propter aquas sa-
 ta, non folijs modo virentibus, & coruscantibus gē-
 mis, sed & fructibus vberimis abundat. Nec cete-
 ra negligitur ciuitas. Nihil dicetur de stata per to-
 tum annum concione diebus festis in aede maximae
 nihil de quotidianis ternis, ad tria vrbis templa per
 eos dies, quos poenitentia magis proprios, dies salu-
 tis Ecclesia appellat: nihil de capitibus nostra reli-
 gionis, quae octauo quoque die, per causam puerorū
 exponuntur etiam adultis: nihil de pacificatione mul-
 torū: nihil de aditis adiutisq. vtroque in homine pati-
 peribus, qui siue aegroti in nosodochio, siue vincti te-
 nebantur in ergastulo. ea eiusmodi sunt, itaq. nostrae
 Societati communia, vt omnium Collegiorū propria
 habeantur. Sustentatur collatitia stipe non paucorū
 inopia: eorum cum primis, quos paupertas premit,
 pudor ad aliorū misericordiam cōfugere vetat. Tres
 extremo afficiendi supplicio sic adducti ad poenam
 aequo animo ferendam, vt eorum vnus (et hic erat e
 quadam religiosorum familia) mortem illam, ad qua
 ducebatur, cum vita comparandam non putaret. Mu-
 lieres duae, quarum altera triennio, decennio altera, a
 demone vexabatur obsessa, exorcismis adhibitis libe-
 rata. aliae duae a meretricio quaestu. Est etiam in
 vicis vrbi proximis, & ex occasione interdum, &
 saepe ex industria, laboratum, quo in genere illud me-
 morandum. In duas fere factiones disceserat pagus:
 & cum altera pars plus iusto appeteret, altera se op-
 pressi non ferret, inter diuersa volētes creuit odium:
 vna secessit, eademq. mero meridie, in eos, qui domi

remant-

remanserant, irruerat, non sine mutua cade et uoluntatibus. nimirum ultima metuebantur. huc missi essent primum duo de nostris, conticuit potius fatis quam elanguit. cum iterum intumesceret alij solent si quorum suasu non seditio solum, sed omnis eius indignatio compressa est. Idem effectum in alio vbi aduersas utrinque partes, et ira, et interfectio quos ulciscendi cupiditas incitabat. In alio vbi initum est ad multos aureos nummos mille resimul quidam incepit, quos iniuste possidebat. curatum terea ut essent in annos singulos, qui rem pauperum mendicare erubescantium procurarent. Duo autem consciscenda sibi mortis consilio abducti. Confirma sacerdos noster inueteratas multorum inimicitias extinguere. modum querebat. nec agendum ratus, sed, quae multo ad persuadendum efficacioribus. sexta feria maioris hebdomada, consilio Episcopi Vicario communicato, inter sollempnium, omnium, qui illi intererant, ordine osculanti cepit pedes. consequitur eum socius amulus nec differt Episcopi Vicarius, quem imitantur ceteri sacerdotes vniuersi. Hoc exemplo attornatum animis, deinde vero ita permoti sunt omnes lacrimantes alij aliorum, & eorum maxime, quibus cum simultas intercesserat, pedes oscularentur. Duo horas tenuit iucundum illud non hominibus tantum sed ipsis etiam Caestibus, qui pacem in terra hominibus bonae voluntatis cecinere, spectaculum rare pagus a multorum discordijs, ac reuiuiscere

DOMVS. PROBATIONIS. CA-
ralitana: & Caralitanum, & Eccle-
fiense, Collegia.

CARALI in aduentu Patris Melchioris qui
pro Prouinci. ali est, maior nostris pietatis ardor,
& ciuibus erga nos amor accessit. a Consulibus em-
pta vicina Collegio ades aureis nummis nongentis,
& nobis addicta. Chirraeus Comes moriens aureos
fere ducentos Collegio dari voluit. huius vxor, quæ
octavo post die mortua est, millenos reliquit. Vsellens
quidam Canonicus mille sexcentos: Caralitanus ci-
uis octingentos. Domus etiam Nouitiorum vnus
liberalitate aucta ornataq. multis locis. Quibus sti-
mulis excitantur nostri, vt munerisuo non desint.
Vnus, ne inferret inimico mortem, alter, ne falsum
crimen, oportuna nostrorum oratione reuocatus.
Vnus, quam inhonesto truncarum vulnere narium
prosequi iniuriam cogitabat, vt condonaret, addu-
ctus. Plures sunt in hac vrbe familie ad pudendam
inopiam delapsæ. multi, ne paupertati adijciant pre-
carie vitæ verecundiam, malunt in extrema miseria
mori. Hoc vbi comperit Pater Melchior, egit cum
püs aliquot & nobilibus viris, vt corrogato ære con-
stitueretur annuus census, e quo subministraretur ali-
quid, eiusmodi pauperibus, quod nec illis pudor, nec
cuiquam postea opulentiorum oneri esset. iamq. col-
lecti aurei septingenti: paruum initium magni ope-
ris: sed Deus, qui dedit eius incipiendi rationem, da-
bit

bit etiam perficiendi modum. Vindicata pace de-
 teritu, quæ iam consenuerat, præclara consuetudo
 diuites singuli in certum ordinem descripti, sin-
 gulis diebus prandium, suis sumptibus, in cen-
 tium curarent deferendum: post exactum cen-
 tum numerum reditura vice. Nemo est, qui
 me prætermitti communia, nisi quæ forte
 lant, quale est hoc, quod cum Regium inter
 atque Ecclesiasticum orta esset de dicendo in-
 tentio, eaq. increbuisse per multos dies, atque
 sacerdotes starent, illinc. ciues, nostrorum in-
 sione ea omnis sublata est. Schole in dies
 tur, sic ut vna classis numeret pueros ad trecentos
 itemq. Virginis Sodalitas iam cum Romana
 eta. Conciones habitæ fere assidue in templo
 mo, frequentes in locis suburbanis. Sed, quod
 sis Episcopi eximiam erga nos ostendit bene-
 riam, prætermitti non potest. Is leuare voluit
 Melchiorum, qui concionabatur Quadragesimæ
 ris parte. vt scilicet vno die atque altero ipse
 pus quothebdomadis haberet concionem, re-
 diebus Patri relictis. diebus vero Dominicis
 & in æde nostra de more habenda erat concionem
 do seruatus: vt matutinus ab vno, pomeridianus
 altero, ad populum sermo, alternis haberetur.
 res videtur non admirabilis solum ciuibus, sed
 utilis fuisse. In Nouitij vnus admisione
 quiddam, quod, quia rarum, iucundum vobis
 bus opinor futurum. Vnicus erat vidue locupletis
 æ nobilis. hic ad Societatem animum adijcit, vt

fert ad parentem . illa filij letata consilio , hortatur eum , vt perstet in proposito , propinquos cupientes debortari deterret : ex ijs vnum orat , qui tunc forte princeps erat publici Magistratus , vt filium ad nos deducat , atque eius nomine offerat Deo . factum quod optauit , magna admurmuratione totius ciuitatis . De oppidis , ad quæ concionum causa aditum est , silebitur . singulare illud fuit , quod de mutua beneuolentia , deq. remissione iniuriarum , sacerdos cum verba fecisset , cuidam , apud quem per annos duodecim ira & libido vltionis inueterauerat , ita immutatus est animus , vt vltro ad inimicum adierit , eumq. complexus , multis presentibus , dederit fidem mittere ac finire odium . ita redintegrato amore , vt quasi odissent amaturi , ex similitate eos in gratiam reuenisse dicas , vt amiciores esse deberent .

IN ECCLESIENSI Collegio illud precipuum . Summo mane haberi cœptus sermo ad rudē populū & occupatum , sub primum Sacrum : idq. principio tentandi causa . quod quidē tam gratis animis acceptum est , tantoq. concursu celebratum non rusticorum modo , sed etiam vrbanoꝝ , vt rem appareat esse vtilissimam . Est etiam nonnihil effectum in suburbano pago . atque inter cetera , constituta Sodalitas , frequenter sacrosancta mysteria , aliaq. pia opera libenter obeuntium .

CASTEL-

CASTELLANA
PROVINCIA

SOCIJ IN HAC PROVINCIA
octoginta quinque supra quatuor
tos. Professorum Domus una.
Tyrones formandos duae. Una
sedecim. Undecim excesserunt
ta. Accesserunt ad Societatem
& quadraginta.

DOMVS ET COLLEGIVM
lisoletana.

VALLISOLETI in Professorum
quadraginta. Concionum, confessionum
qui assolet, fructus: hoc aliquanto amplior.
fere sit in populo frequenti, adiuti multi, qui
cinora fecerunt in vita, debitam eorum pariter
arbitrio in morte dederunt. complurium gratia
sarta: atque in his coniugum duorum, inter
multos iam annos ne sermo quidem mutus
serat. Templum, quod edificatur, iam re-
vrbsq. ipsa animata, vt breui totum absoluat.

IN COLLEGIO triginta octo. aucto-
rum capacioribus classibus duabus, temploq. con-
re, quo e veteri templo res sacra translata. Prae-
ac litterarum studij in discipulis ac sodalibus
thenijs par proportione cursus. Multi ex ijs